

NORGES HØYESTERETT

Den 21. august 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bull, Falch og Steinsvik i

HR-2020-1649-U, (sak nr. 20-104942SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

Brynesenteret AS
Storgata 38 Bryne AS

(advokat Per Christian Ask)

mot

Sverre Helland
Rannveig Tveita
Eldbjørg Horpestad
Gerd Johanne Ånestad
Norunn Malmin
Lars Aarsland
Kari Beate Reiestad
Thor Inge Sveinsvoll
Solfrid Hjellset Larsen
Brit Oftedal
Sofie Haugseng
Audun Tveita
Tordis Ree Nerås
Else Marie Rege Grannes
Benjamin Ganic
Leiv Reidar Reiestad
Ester Sigfrida Skretting
Svein Ove Horpestad
Reeveien 5 AS
Milita Duzic
Marton Arvid Tegle
Kristoffer Hetland
Rita Karine Hetland
Aslaug Olga Knutsen
Marit Reidun Tegle
Grethe Bjerkli Undheim

(advokat Kaja Regine Kroknes Harms)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om retting av lagmannsrettens dom.
- (2) Stavanger tingrett avsa 6. april 2018 dom med slik domsslutning:
- «1. Sameiet Brynehagen sine vedtekter av 30. mai 2005 pkt. 4 første avsnitt innebærer plikt også for seksjon 24 og 25 (næringsseksjonene) til å ta del i delingen av sameiets felleskostnader.
 - 2. Brynesenteret AS dømmes til å betale utestående andel av felleskostnader på kr. 374 233 for perioden fra 30. juni 2014 og frem til 1. januar 2018, innen to uker fra forkynning av denne dom, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forkynning til betaling skjer.
 - 3. Storgata 38 Bryne AS dømmes til å betale utestående andel av felleskostnader på kr 68 909 for perioden fra 30. juni 2014 og frem til 1. januar 2018, innen to uker fra forkynning av denne dom, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forkynning til betaling skjer.
 - 4. Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS dømmes in solidum til å betale sakskostnader på kr. 343 549 til Svein Ove Horpestad, Eldbjørg Horpestad, Milita Duzic, Benjamin Galic, Brit Oftedal, Tordis Ree Nerås, Solfrid Hjellset Larsen, Lars Aarsland, Norunn Malmin, Thor Inge Sveinsvoll, Kari Beate Reiestad, Reidar Reiestad, Rita Karine Hetland, Kristoffer Hetland, Marit Reidun Tegle, Marton Tegle, Gerd Johanne Ånestad, Sofie Haukseng, Aslaug Olga Knutsen, Sverre Helland, Reeveien 5 AS, Grethe Bjerkli Undheim, Rannveig Tveita, Audun Tveita, Else Marie Rege Grannes og Ester Solfrida Skretting.»
- (3) Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS anket til Gulating lagmannsrett, som 9. mai 2019 avsa dom med slik domsslutning:
- «1. Sameiet Brynehagen sine vedtekter av 30. mai 2005 punkt 4 første avsnitt inneber plikt òg for seksjon 24 og 25 (næringsseksjonane) til å ta del i delinga av felleskostnadene til sameiget.
 - 2. Brynesenteret AS vert dømd til å betala del av felleskostnader for perioden frå 30. juni 2014 til og med 31. desember 2017 med 374 233 – trehundreogsyttifiretusentohundreogtrettitre – kroner til partane opprekna i punkt 6 – seks – i denne domsslutninga med slik fordeling til kvar part som framgår av premissane i dommen, innan 2 – to – veker frå forkynning av denne dommen.
 - 3. Storgata 38 Bryne AS vert dømd til å betala del av felleskostnader for perioden frå 30. juni 2014 til og med 31. desember 2017 med 68 909 – sekstiåttetusennihundreogni – kroner til partane opprekna i punkt 6 – seks – i denne domsslutninga med slik fordeling til kvar part som framgår av premissane i dommen, innan 2 – to – veker frå forkynning av denne dommen.

4. Brynesenteret AS vert dømd til å betala del av felleskostnader for perioden frå 1. januar 2018 til og med 31. desember 2018 med 132 617 – eitthundreogtrettitotusensekshundreogsyttent – kroner til partane opprekna i punkt 6 – seks – i denne domsslutninga med slik fordeling til kvar part som framgår av premissane i domen, innan 2 – to – veker frå forkynning av denne domen.
5. Storgata 38 Bryne AS vert dømd til å betala del av felleskostnader for perioden frå 1. januar 2018 til og med 31. desember 2018 med 27 564 – tjuesjotusenfemhundreogsekstifire – kroner til partane opprekna i punkt 6 – seks – i denne domsslutninga med slik fordeling til kvar part som framgår av premissane i domen, innan 2 – to – veker frå forkynning av denne domen.
6. I sakskostnader for lagmannsretten betalar Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS, båe for ein og ein for båe, 281 053 – tohundreogåttieintusenogfemtitt – kroner til Svein Ove Horpestad, Eldbjørg Horpestad, Milita Duzic, Benjamin Galic, Brit Oftedal, Tordis Ree Nerås, Solfrid Hjellset Larsen, Lars Aarsland, Norunn Malmin, Thor Inge Sveinsvoll, Kari Beate Reiestad, Reidar Reiestad, Rita Karine Hetland, Kristoffer Hetland, Marit Reidun Tegle, Marton Tegle, Gerd Johanne Ånestad, Sofie Haukseng, Aslag Olga Knutsen, Sverre Helland, Reeveien 5 AS, Grethe Bjerkli Undheim, Rannveig Tveita, Audun Tvieta, Else Marie Rege Grannes og Esther Solfrida Skretting innan 2 – to – veker frå forkynning av denne domen.»

(4) Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS anket til Høyesterett, som ved ankeutvalgets beslutning 11. november 2019 ikke tillot anken fremmet.

(5) Boligseksjonseierne, Sverre Helland mfl., krevde 12. desember 2019 retting av lagmannsrettens dom ved at det ble gjort slik tilføyelse i lagmannsrettens dom:

- «7. I sakskostnader for tingretten betalar Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS, båe for ein og ein for båe, 343 549 – trehundreogførtitretusenfemhundreogførtini – kroner til Svein Ove Horpestad, Eldbjørg Horpestad, Milita Duzic, Benjamin Galic, Brit Oftedal, Tordis Ree Nerås, Solfrid Hjellset Larsen, Lars Aarsland, Norunn Malmin, Thor Inge Sveinsvoll, Kari Beate Reiestad, Reidar Reiestad, Rita Karine Hetland, Kristoffer Hetland, Marit Reidun Tegle, Marton Tegle, Gerd Johanne Ånestad, Sofie Haukseng, Aslag Olga Knutsen, Sverre Helland, Reeveien 5 AS, Grethe Bjerkli Undheim, Rannveig Tveita, Audun Tvieta, Else Marie Rege Grannes og Esther Solfrida Skretting, med tillegg av lovens forseinkingsrente frå 24. april 2018 og til betaling skjer.»

(6) Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS motsatte seg retting og anførte at dette måtte skje ved tilleggsavgjørelse.

(7) Gulating lagmannsrett traff 29. juni 2020 beslutning om retting med slik slutning:

- «1. Krav om retting av Gulating lagmannsretts dom av 9.5.2019 vert teke til følge. I domsslutninga vert det teke inn eit nytt punkt 7 som lyder slik:

7. I sakskostnader for tingretten betalar Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS, båe for ein og ein for båe, 343 549 – trehundreogførtitretusenfemhundreogførtini – kroner til Svein Ove

Horpestad, Eldbjørg Horpestad, Milita Duzic, Benjamin Galic, Brit Oftedal, Tordis Ree Nerås, Solfrid Hjellset Larsen, Lars Aarsland, Norunn Malmin, Thor Inge Sveinsvoll, Kari Beate Reiestad, Reidar Reiestad, Rita Karine Hetland, Kristoffer Hetland, Marit Reidun Tegle, Marton Tegle, Gerd Johanne Ånestad, Sofie Haukseng, Aslag Olga Knutsen, Sverre Helland, Reeveien 5 AS, Grethe Bjerkli Undheim, Rannveig Tveita, Audun Tveita, Else Marie Rege Grannes og Esther Solfrida Skretting, innan 2 – to – veker frå forkynning av denne domen.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betalar Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS, baa for ein ein for baa, 10 000 – titusen – kroner til Svein Ove Horpestad, Eldbjørg Horpestad, Milita Duzic, Benjamin Galic, Brit Oftedal, Tordis Ree Nerås, Solfrid Hjellset Larsen, Lars Aarsland, Norunn Malmin, Thor Inge Sveinsvoll, Kari Beate Reiestad, Reidar Reiestad, Rita Karine Hetland, Kristoffer Hetland, Marit Reidun Tegle, Marton Tegle, Gerd Johanne Ånestad, Sofie Haukseng, Aslag Olga Knutsen, Sverre Helland, Reeveien 5 AS, Grethe Bjerkli Undheim, Rannveig Tveita, Audun Tveita, Else Marie Rege Grannes og Esther Solfrida Skretting, innan 2 – to – veker frå forkynning av dette vedtaket.»

- (8) *Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS* har anket beslutningen til Høyesterett. De har i korte trekk anført at en slik tilføyelse i domsslutningen bare kan skje ved tilleggsavgjørelse. Ankende parter har lagt ned slik påstand:

- «1. Lagmannsrettens beslutning datert 29. juni 2020 oppheves.
2. Ankemotpartenes begjæring om retting avvises.
3. De ankende parter tilkjennes sakskostnader.»

- (9) *Sverre Helland mfl.* har inngitt tilsvar og har i korte trekk anført at det var adgang til retting da det i domspremissene står at det ikke gjøres noen endring i tingrettens sakskostnadsavgjørelse. Ankemotpartene har nedlagt slik påstand:

- «1. Anken forkastes.
2. Svein Ove Horpestad, Eldbjørg Horpestad, Milita Duzic, Benjamin Galic, Brit Oftedal, Tordis Ree Nerås, Solfrid Hjellset Larsen, Lars Aarsland, Norunn Malmin, Thor Inge Sveinsvoll, Kari Beate Reiestad, Reidar Reiestad, Rita Karine Hetland, Kristoffer Hetland, Marit Reidun Tegle, Marton Tegle, Gerd Johanne Ånestad, Sofie Haukseng, Aslag Olga Knutsen, Sverre Helland, Reeveien 5 AS, Grethe Bjerkli Undheim, Rannveig Tveita, Audun Tveita, Else Marie Rege Grannes og Esther Solfrida Skretting tilkjennes omkostninger for Høyesterett.»

- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens lovtolkning, som utvalget kan prøve, jf. tvisteloven § 29-3 tredje ledd.

- (11) Etter tvisteloven § 19-9 skal det treffes *tilleggsavgjørelse* dersom noe «som skulle vært avgjort», ikke er blitt det. Hvis en avgjørelse derimot på grunn av skrive- eller regnefeil, misforståelser, forglemmelser eller lignende klare feil har fått «en utforming som ikke stemmer med rettens mening», kan den *rettes* i medhold av § 19-8. Også slutningen kan rettes dersom det er klart at den har fått en utforming som ikke stemmer med rettens mening.

- (12) Som det fremgår av Schei mfl., kommentarutgave til tvisteloven, Juridika, à jour per 1. desember 2019 (Schei mfl.), kommentarer til § 19-8 punkt 2, er grensen mellom § 19-9 og § 19-8 ikke helt skarp. Det er imidlertid lagt til grunn at når saken gjelder flere krav, og ett av dem er uteglemt fra slutningen, kan forglemmelsen bare rettes opp ved tilleggsavgjørelse, ikke retting, jf. Schei mfl., kommentarer til § 19-8 punkt 2, der dette uttales spesifikt med henblikk på unnlattelse av å avgjøre et krav på sakskostnader, og Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave side 1031. Skoghøy gir uttrykk for at dette gjelder selv om det fremgår av premissene at retten har tatt stilling til kravet, og hvordan det er avgjort. Dette er situasjonen i saken her: Det fremgår av lagmannsrettens premisser at med det resultatet den var kommet til, fant den ikke grunn til å endre sakskostnadsavgjørelsen til tingretten. Men slutningen inneholder intet om dette.
- (13) Et krav om dekning av sakskostnader er et eget krav som kan påankes når det er avgjort av tingrett eller lagmannsrett, uavhengig av om også andre avgjorte krav påankes, jf. tvisteloven § 20-9. Tvisteloven § 19-8 fjerde ledd bestemmer at retting, eller begjæring om retting, er uten betydning for ankefristen for den avgjørelsen som rettes. Rettingen kan foretas også etter at avgjørelsen er blitt rettskraftig. Hvis man tillater at retten tilføyer et punkt i domsslutningen om et uteglemt krav, risikerer man at den som har fått kravet avgjort mot seg, og som har unnlatt å anke over dette kravet fordi dette ikke fremgikk av slutningen, kan bli stående uten en virksom rettsmiddeladgang.
- (14) Ifølge tvisteloven § 19-6 syvende ledd skal dommer og kjennelser inneholde en slutning «som nøyaktig angir resultatet for de avgjørelser som treffes». Dersom avgjørelsen av et krav er uteglemt i slutningen, kan man etter ankeutvalgets syn ikke bygge på at kravet er avgjort. Man kan ikke forvente at en part som ifølge premissene, men ikke ifølge slutningen, skal ha fått et krav avgjort mot seg, må anke eller eventuelt kreve tilleggsavgjørelse for deretter å anke.
- (15) Selve rettingsbeslutningen kan riktignok påankes. Men spørsmålet da vil være om det var rettingsadgang, og om rettingen i så fall er riktig – ikke om det standpunkt som ligger til grunn for den rettede avgjørelsen, er riktig.
- (16) Begjæring om tilleggsavgjørelse må fremsettes innen utløpet av ankefristen, jf. tvisteloven § 19-9 første ledd første punktum. I dette tilfellet var ankefristen utløpt før det ble begjært retting, slik at det uansett ville ha vært for sent å kreve tilleggsavgjørelse. Årsaken til at tiden gikk skal ha vært at den vinnende part for lagmannsretten antok at den tapende part uansett ville erstatte sakskostnadene i overensstemmelse med lagmannsrettens premisser, noe som viste seg ikke å stemme. Dette er imidlertid en risiko parten selv har tatt.
- (17) Det var på denne bakgrunn en feil av lagmannsretten å gjøre den aktuelle tilføyelsen i domsslutningen. Når kravet om dekning av sakskostnader for tingretten er uteglemt slutningen i lagmannsrettens dom, kan § 19-8 ikke anvendes.
- (18) Ankeutvalget bemerker i denne forbindelse at når det dermed er § 19-9 om tilleggsavgjørelse som kommer til anvendelse, innebærer det at det «ikke [er] truffet avgjørelse om noe som skulle ha vært avgjort». Det betyr at kravet ikke er rettskraftig avgjort, jf. § 19-15, og at det nå – etter at ankefristens utløp – ikke lenger er litispending, jf. § 18-2.

- (19) Anken har ført frem. De ankende parter har lagt ned påstand om tilkjenning av sakskostnader for Høyesterett. Kravet er på 22 750 kroner med tillegg av rettens gebyr på 7 032 kroner, til sammen 29 782 kroner. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens beslutning oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Svein Ove Horpestad, Eldbjørg Horpestad, Milita Duzic, Benjamin Ganic, Brit Oftedal, Tordis Ree Nerås, Solfrid Hjellset Larsen, Lars Aarsland, Norunn Malmin, Thor Inge Sveinsvoll, Kari Beate Reiestad, Leiv Reidar Reiestad, Rita Karine Hetland, Kristoffer Hetland, Marit Reidun Tegle, Marton Arvid Tegle, Gerd Johanne Ånestad, Sofie Haukseng, Aslag Olga Knutsen, Sverre Helland, Reeveien 5 AS, Grethe Bjerkli Undheim, Rannveig Tveita, Audun Tveita, Else Marie Rege Grannes og Esther Sigfrida Skretting én for alle og alle for én til Brynesenteret AS og Storgata 38 Bryne AS i fellesskap 29 782 – tjuenitusensyvhundreogåttito – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Ingvald Falch
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)